

De ABTB studeert in Gendt

Ton Thissen

De sneeuw leek aanvankelijk roet in het eten te gooien op zaterdag 3 februari, de studiedag van de ABTB. Temeer daar de locatie diep verstopt ligt in het Gelders rivierenlandschap. Maar de meesten waren er. IJs en weder weerstaande zelfs uit het diepe Limburg en het hoge Noorden.

Drie-in-de-pan

Wekte het aangekondigde programma op het eerste gezicht de indruk meer van hetzelfde te brengen, het bleek een uitgekende variatie op het thema: het alleszins terechte (lees: noodzakelijke) bestaan en voortbestaan van de bij en de bijenhouderij in onze huidige samenleving.

Herwaardering van bijen en bijenteelt

L. Hensels, auteur van de alom bekende 'Drachtplantengids', belichtte dat bestaansrecht aan de hand van een groot aantal historische gegevens betreffende de bijenteelt en de bestuiving. Kennis van het verleden op beide gebieden leidt tot respect van de tot nu toe vaak moeizaam verworven inzichten. En dat respect kan bijdragen tot een verbetering van de beeldvorming waaraan de bijenhouderij grote behoefte heeft. Onze samenleving zou zich namelijk meer bewust moeten zijn van de economische, ecologische, educatieve, medische en recreatieve waarden van bijen en bijenteelt. Deze waarden aan de orde stellen en benadrukken is een van de belangrijkste opdrachten waarvoor de huidige imkerij zich gesteld ziet. Kennisoverdracht moet daarbij voorop staan.

Openbaar groen

A. Koster, bioloog, onderzoeker en adviseur beweegt zich al geruime tijd op het gebied van het Ecologisch Groenbeheer en sluit op korte termijn zijn onderzoek aan de relatie tussen groenbeheer en wilde bijen af met een proefschrift. Zijn door dia's ondersteund betoog had dan ook alles te maken met dit openbaar groen en het beheer ervan. De kwaliteit van dat beheer is volgens Koster af te lezen aan de mate waarin bestuivende insecten waaronder de honingbij en de wilde bij op dat groen voorkomen. Het verkrijgen of liever terugkrijgen, ontwikkelen en instandhouden van de vandaag de dag terecht zo geprezen biodiversiteit, ook in het openbaar groen, kan niet zonder insectenbestuiving.

Zo kwamen de BERMEN voorbij: niet maaien, geen chemische bestrijding; de BOSJES en PLANTSOENEN: onderhoud plegen en herbiciden vermijden; de OEVERS en WATERKANTEN: de fraai geschoren gazons teruggeven aan de oeverplanten; de BRAAKLIGGENDE STUKJES: benutten voor het aanleggen van diverse soorten tuintjes, zoals rots-, vlinder-, water- en wilde tuintjes; de STENIGE BUURTEN: voorzien van klim-

planten tegen muren en van rotsplanten op stenige hellingen. Een dergelijk beheer laat bij voortduring de aanwezigheid van bestuivende insecten waaronder de honingbij zien.

In het algemeen kan men zeggen dat goed groenbeheer in de pas moet lopen met de processen in de natuur. Moeder Natuur zorgt voor al haar kinderen het gehele jaar door. Daarop moeten wij geen inbreuk maken door bijvoorbeeld alle wilgen tegelijk te knotten. Het is wel beheer, maar geen continu beheer en dus niet natuurlijk.

Waterwingebieden

P. Zonderwijk, emeritus hoogleraar aan de Landbouwuniversiteit Wageningen houdt zich bezig met het adviseren van waterleidingbedrijven die willen weten hoe de aangekochte waterwinpercelen te beheren. Uit het verslag van zijn activiteiten op dit gebied in vooral de noordelijke provincies, met name in Drenthe, blijkt:

1. dat waterleidingbedrijven een voorkeur hebben voor niet-landbouwintensieve percelen. Voor het maken van schoon drinkwater vormen meststoffen en bestrijdingsmiddelen immers ongewenste en vaak langdurige barricades;
2. dat het in snel tempo ontwikkelen van een wilde flora op deze terreinen kan worden bereikt door inzaaiing met een mengsel van zaden afkomstig van wilde planten en bloemen uit de directe omgeving;
3. dat zo'n wilde flora op wat langere termijn kan worden verkregen door braaklegging, zodat de tot nu toe redelijk bemeste grond gaandeweg overgaat in schrale grond, waarop de wilde flora binnen enkele jaren tot ontwikkeling komt.
4. dat met het oog op bestendigheid van de verkregen situatie bestuiving door insecten waaronder de honingbij, noodzakelijk is;
5. dat er tussen landbouw en ecologisch groenbeheer, tussen de boer en de groenbeheerder met in zijn kielzog de imker geen concurrentie hoeft te bestaan, als beiden hun werk goed doen en zich met elkaar verstaan. 'Het geloof is immers uit het gehoor', aldus de professor, die de indruk maakt van een uitstekend ambassadeur op dit gebied. Aardig om te vermelden in dit verband is het feit dat een van de waterleidingbedrijven dat door Zonderwijk werd geadviseerd, het kerstpakket van dit jaar had verrijkt met een potje honing van eigen flora.

Heet hangijzer

Tijdens de forumdiscussie kwam naast andere items ook weer het hete hangijzer aan de orde omtrent de vermeende concurrentie tussen de gedomesticeerde honingbij en de solitaire bij. Koster sprak in dit verband van indianenverhalen: 'Natuurlijk maken veel varkens de spoeling dun en die situatie moet altijd vermeden worden. Maar wat is de definitie van concurrentie of dichtheid in dit geval en wat zijn de precieze oorzaken van de aan- of afwezigheid van de solitaire bij of de zweefvlieg of andere bestuivende insecten in een bepaald gebied? Daarover is nog lang niet alles duidelijk. Vaststaat dat de honingbij van oudsher al van de partij was.

Zo tegen vieren sloot voorzitter Piet van Schaik deze studiedag af met dank aan de aanwezigen: leden van de ABTB, leden van andere organisaties, de drie sprekers en de afdeling Gendt van de ABTB.